

A „Tudatosság korszaka” (Vezető: Katona Mária, 1993-2000)

Katona Mária 1990 márciusában került a Mezonba, szakmai múltját tekintve korábban ifjúsági referensként, majd a Kölcsey Művelődési Központ alkalmazottjaként dolgozott ifjúsági területen Debrecenben. Már ebben a korai szakaszban világossá vált előtte, hogy valamilyen szinten rendszerezni, frissíteni kell a beérkező információkat, ahhoz, hogy valóban hitelesen működjön az iroda. *„Inkább arra kezdtem figyelni, hogy az irodában meglegyenek azok a szakmai követelmények, melyeket felállít az ember egy ifjúsági információs irodával kapcsolatban.”* S mikor 1993-ban kiírásra került a vezetői státusz, ő is megpróbálkozott vele, már csak azért is, mert Béla akkor már nem pályázhatott. *„A befektetett munkát, meg az intézmény egészét féltettem, óvtam attól, hogy esetleg olyan döntés szülessen, hogy egy teljesen idegen ember vezeti majd az intézményt.”*

Így lett Mária a vezető ettől az évtől s rögtön neki is látott az iroda annak az új információs rendszer kidolgozásához, mely a mai napig jól működik és példaértékű.

„Egy olyan flexibilis információs rendszert kell kidolgozni, amiben mindig pótolni kell a hiányzó információkat. Egy ilyen rendszerben minden szempontot figyelembe kell venni.”

Mária, mint vezető fontos szempontnak tartotta azt is, hogy az ott dolgozók a mindennapi munka mellett egyéb kreatív, innovatív feladatokba is belekóstolhassanak. Ilyen új kihívást jelentett a fiatalok párválasztásával, szexuális életével kapcsolatos kérdésköröket feszegető tanácsadói szolgáltatás elindítása, melyet Figezcki Tamás indított el.

„Pályázat útján sikerült telefonos szolgáltatást kialakítanunk „Rejtőzködő” néven, melyről úgy éreztük, hogy egy olyan lehetőség az iroda életében, ami néhány munkatárs számára továbblépést, kihívást jelenthetett.”

A „Rejtőzködő” segítővonal 1997. szeptember 8-án indult, melyet egy 1000 főt érintő, 14 és 18 év közti fiatalok körében végzett kérdőíves kutatás előzött meg. Nemi étellel, fogamzásgátlással, nemi betegségekkel kapcsolatos – mind a mai napig tabuként kezelt kérdések megválaszolására. Kezdetben hétfőn és szerdán 15 és 18 óra között tartottak ügyeletet védőnők és pszichiáterek. 1998. február 27-én a vonal időpontja kibővült a pénteki nappal, amit a Magyarországi Orvostanhallgatók Egyesületének önkéntesei vállaltak. Naponként általában 4-5 hívás volt jellemző. Az iroda ezen projektjét a Kortársak az Egészséges Fiatalokért Egyesület működteti tovább, a vonal ingyenesen hívható.

De említhetnénk rendhagyó osztályfőnöki órákat, az iroda előtti rendezvényeket, sőt sok esetben kitelepüléseket az EFOTT-ra, a hajdúböszörményi KOTTA fesztiválra is. *„Fontos, hogy ilyen helyeken is megtaláljanak minket a fiatalok, ne csak azt tudják, hogy van egy Mezon Ifjúsági Információs és Tanácsadó Iroda. Jó, ha tudják azt is, hogy milyen jellegű információkat kaphatnak meg ott helyben.”*

A felmerült problémákra reagálva 1998-ban működtetett a Mezon „Fedezék” néven egy ifjúsági segítővonalat. A fiatalok droggal kapcsolatos kérdéseire, problémáira önkéntes segítők válaszoltak.

Mіндеzeken kívül, 1999 decemberéig „Ne parázz” néven minden kedden drog jogtanácsadás várta a fiatalokat a debreceni Utcai Szociális Segítők Egyesületével közösen.

Ehhez a korszakhoz kapcsolódik a magyarországi ERYICA tagszervezettel, a HAYICO-val közös munka elindítása is. Bár ebben az időben, 1995 körül nem is volt olyan könnyű feladat, hisz *„alapszolgáltatásait tekintve az irodák azonosak voltak, de a szolgáltatás megközelítési módja, az elvégzett feladatok között minőségi különbség volt”.*

Ettől függetlenül a közös munkából az iroda kivette a részét, és teszi ezt ma is, Kiss Andrea jelenleg is európai vezetőségi tag és a HAYICO társelnöke.

De nézzük tovább, milyen újdonságok születtek még ebben a periódusban! Létrehoztak egy ingyenes újságot Mezon Más elnevezéssel, amit igyekeztek havonta megjelentetni. *„Arra törekedtünk, hogy az irodának legyen egy írott kommunikációs felülete is. Mindig legyen olyan információ a fiatalok számára, amiért érdemes belelapozni a Mezon Más újságba.”* A Mezon által létrehozott újságok időrendi sorrendben: Mezon Más, Kismezon, Színfolt, Trafik, Diák Trafik. Utóbbit ma már a városi diákújságírók önállóan írják, szerkesztik. Képzéseket, nyári diákújságíró táborokat rendszeresen tartanak a város híres médiaszemélyiségeivel közösen.

Aztán említhetnénk a Váradi Ferenc által kitalált Művirág Karnevált, amin hulladék anyagokból kreált kocsikat vonultatnak fel a sétálóutcán, a Mezon előtt. *„A sétálóutcát a karnevál annyira összefogta, hogy a fiatalok és a munkatársak is csak arra álltak rá, hogy Művirág Karnevál van.”*

További rendezvények, melyek '95 után jöttek létre az iroda előtt a Mezon Hétfő, majd Mezon Kedd, a Mezonális, a Tavaszi Kultúr Zuhany, a Mezon Napok. Ma pedig Más-Hét néven futó egyhetes rendezvényről beszélhetünk, melyet a Más-Mozaik Egyesülettel közösen tart az iroda.

Még '92-ben elnyertek egy pályázatot nyári ifjúsági szolgáltatás kialakítására. Ez egy újabb kitörési pontot jelentett az irodának, hiszen *„kimehettünk a Mezon falai mögül, bevonhattunk önkénteseket, valamint segítséget nyújthattunk azoknak a fiataloknak, akik turistaként vagy barátokhoz alkalmoszerűen érkeznek Debrecenbe”*.

„Ennek a szolgáltatásnak az volt a lényege, hogy legalább hét ponton a városban ugyanazt az információt és ugyanazt a pozitív hozzáállást, attitűdöt kapják meg a fiatalok, mintha bemennének a Mezonba.”

Ilyen pont volt a Mezonon kívül a Perényi utcán, a Szabadság telepi strandon, a Nagyerdei strandon, a Sumen étteremnél, a vasútállomásnál, a Drogambulancián.

Ezen kívül egy hónapig próbálkozott a Mezon non-stop nyitva tartással is, ám ennek hosszú távon nem volt túl sok értelme.

„Bizony vannak csellengő fiatalok a nyáron, akik úgy jönnek el otthonról, hogy lehet, hogy a szülők se tudják azt, hogy hol vannak. És vannak olyan élethelyzetek, amelyekben esetleg valakitől meghallgatást vagy segítséget igényelnek, és mi is erre vállalkoztunk azzal, hogy a Mezon non-stop nyitva volt.”

A non-stop nyitva tartás szükségességét tehát bizonyos élethelyzetek idézték elő.

„Emlékszem, egyszer az egész iroda mérhetetlen májkrém szagú volt, mert hogy az éhes fiataloknak sorozatban kentük a májkrémes kenyereket, amit szponzori támogatásból kaptunk. Vagy ezeket a tisztálkodási és minden egyéb szükségleteket vehették igénybe, de az is előfordult, hogy aludtak a Mezonban, mert nem volt hova menniük.”

1998-ban indult az irodában a D-Pont Diáktanácsadó Szolgálat, melynek célja az volt, hogy iskolai és diákjogi ügyekben nyújtson segítséget az érintett diákoknak, diákönkormányzatoknak, szülőknek és pedagógusoknak. Az iroda folyton azon törte a fejét, hogyan lehet még tovább bővíteni a szolgáltatásokat. Egy szerencsés véletlen folytán a Délibáb Áruházban lehetőség nyílt 20 m²-es helyiség kialakítására. A Pepita Ifjúsági Információs Trafik névre keresztelt információs pontban két éven át egyetemi, főiskolai hallgatók kaptak gyakorlati lehetőséget. *„Érdekes volt, hogy abban az időben sok egyetemi, főiskolai hallgató jött a Mezonba gyakorlatra. Tetszett nekik az ötlet, hogy miután az egyetemről kijöttek, önkéntes szolgálatot lássanak el, ott volt a gyakorló pályájuk is.”*

Katona Mária 2000. április 8-ig volt vezetője a Mezonnak. Ekkor jöttek létre ugyanis a regionális ifjúsági szolgáltató irodák, melynek vezetője lett és az a mai napig is.